

**ODESA
NATIONAL UNIVERSITY
HERALD**
Volume 28. Issue 2(43) **2023**
SERIES
GEOGRAPHY
& GEOLOGY

**ВІСНИК
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**
ТОМ 28. Випуск 2(43) **2023**
СЕРІЯ
ГЕОГРАФІЧНІ
ТА ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA I. I. MECHNIKOV NATIONAL UNIVERSITY

ODESA NATIONAL
UNIVERSITY
HERALD

Series: Geography & Geology

Scientific journal

Published Two issues a year

Series founded in 1996

Volume 28. Issue 2(43) 2023

Odesa
2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА

ВІСНИК ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія: Географічні та геологічні науки

Науковий журнал

Виходить 2 рази на рік

Серія заснована у 1996 р.

ТОМ 28. Випуск 2(43) 2023

Одеса
2023

Засновник та видавець – Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Редакційна рада: В.І. Труба, канд. юр. наук (голова ред. ради); В.О. Іваниця, д-р біол. наук (заступник голови ред. ради); С.М. Андрієвський, д-р фіз.-мат. наук; В.В. Глебов, канд. іст. наук; Л.М. Голубенко, канд. філол. наук; Л.М. Дунаєва, д-р політ. наук; В.В. Заморов, канд. біол. наук; О.В. Запорожченко, канд. біол. наук; О.А. Іванова, д-р наук із соц. комунікацій; В.Є. Круглов, канд. фіз.-мат. наук; В.Г. Кушнір, д-р іст. наук; В.В. Менчук, канд. хім. наук; М.О. Подрезова, директор Наукової бібліотеки; Н.М. Крючкова, канд. екон. наук; Л.М. Токарчук, канд. юр. наук; М.І. Ніколаєва, канд. політ. наук; В.В. Яворська, д-р геогр. наук; Н.В. Кондратенко, д-р філол. наук.

Редакційна колегія журналу:

В.В. Яворська, д-р геогр. наук, професор (*головний редактор*); С.В. Кадурін, канд. геол. наук, доцент (*заступник головного редактора*); К.В. Коломієць, канд. геогр. наук, доцент (*відповідальний секретар*); **Члени редакційної колегії:** О.Р. Андріанова, д-р геогр. наук; І.В. Буйнівич, доктор філософії (Філадельфія, США); Зайга Крішьяне, д-р геогр. наук, професор (Латвія, Рига); Коболєв Б.П., д-р геолог. наук, професор (Київ, Україна); С.П. Лезерман, доктор філософії, професор (Маямі, США); Ц. Мадрі, канд. геогр. наук, ад'юнкт (Польща, Познань); Т.П. Мокрицька, д-р геолог. наук, професор (Дніпро, Україна); А.В. Муровська, канд. геолог. наук (Київ, Україна); Г. В. Вихованець, д-р геогр. наук, професор; Л.Г. Руденко, д-р геогр. наук, академік НАН України (Київ, Україна); В.А. Сич, д-р геогр. наук, проф.; В.В. Янко, д-р геол. – мін. наук, професор.

Відповідальний за випуск – доц. К.В. Коломієць

Establisher and Publisher – Odesa I.I. Mechnikov National University

Editorial Council:

V.I. Truba, CandSc (Jurisprudence) (Chairman of Editorial Council), V.O. Ivanytsia, DrSc (Biology) (Deputy Chairman of Editorial Council), S.M. Andriievskiy, DrSc (Physico-mathematical Sciences), V.V. Hliebov, CandSc (History), L.M. Holubenko, CandSc (Philology), L.M. Dunaieva, DrSc (Politology), V.V. Zamorov, CandSc (Biology), O.V. Zaporozhchenko, CandSc. (Biology), O.A. Ivanova, DrSc (Social Communications), V. Ye. Kruhlov, CandSc (Physico-mathematical Sciences), V.G. Kushnir, DrSc (History), V.V. Menchuk, CandSc (Chemistry), M.O. Podrezova, Director of the Scientific Library, N.M. Kruchkova, CandSc (Economy), L.M. Tokarchuk, CandSc (Jurisprudence), M.I. Nikolayeva, CandSc (Politology), V.V. Yavorska, DrSc (Geography), N.V. Kondratenko, DrSc (Philology).

Editorial board of the journal:

V.V. Yavorska, Geography (Odessa, Ukraine) – *Editor-in-Chief*; S.V. Kadurin, Geology (Odessa, Ukraine) – *Deputy Editor-in-Chief*; K.V. Kolomiyets, Geography (Odessa, Ukraine) – *Executive Secretary*; O.R. Andrianova, Geography (Odessa, Ukraine); I.V. Buynievich, Geology (Philadelphia, USA); V.P. Kobolev, Geology (Kyiv, Ukraine); Zaiga Krišjane, Geography (Latvia, Riga); S.P. Leatherman, Geography (Miami, USA); C. Mađry, Geography (Poland, Poznan); T.P. Mokritskaya, Geology (Dnipro, Ukraine); A.T. Murovska, Geology (Kyiv, Ukraine); G.V. Vykhovanetz, Geography (Odessa, Ukraine); L.G. Rudenko, Geography (Kyiv, Ukraine); V.A. Sych, Geography (Odessa, Ukraine); V.V. Yanko, Geology (Odessa, Ukraine).

Responsible for the issue – Doc. K.V. Kolomiyets

«Вісник Одеського національного університету. Географічні і геологічні науки»
входить до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»);
Затверджено наказом МОН України No 409 від 17.03.2020 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ № 11466–339Р від 07.07.2006 р.

Затверджено до друку Вченою радою Одеського національного університету
ім. І.І. Мечникова. Протокол № 5 від 12 грудня 2023 р.

© Одеський національний університет
імені І.І. Мечникова, 2023

ЗМІСТ

ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ

ЕКОНОМІЧНА ТА СОЦІАЛЬНА ГЕОГРАФІЯ І ТУРИЗМ

Артунов Н. Б. ВИВЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УРБАНІЗАЦІЇ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ШЕКІНСЬКОГО РАЙОНУ).....	11
Буяновська Л. Ю, Яворська В. В., Безуглий В. В. ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОДЕЩИНИ: РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ.	25
Лозова Л. В. ВИМУШЕНІ МІГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ: ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА ХХ–ХХІ СТОЛІТЬ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ.....	37
Молікевич Р. С. МІГРАЦІЙНІ НАСТРОЇ ТА УПОДОБАННЯ УКРАЇНЦІВ В ПЕРІОД РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.	49
Остра В. А., Яворська В. В., Куделіна С. Б. ПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ТА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИМУШЕНОГО ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ	66
Пархоменко О. Г., Нефедова Н. С., Ніколаєва О. І. СМЕРТНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ, СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ФАКТОРИ	79
Сич В. А., Яворська В. В., Коломієць К. В., Приходько З. В. ДОСЛІДЖЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА МІСТА ТА ПРИМІСЬКОЇ ЗОНИ – КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ.....	90
Терлецька О. В., Кушнір Л. П., Мартинюк У. А., Періг Т. В., Багрій М. В. ОПТИМІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ.	102

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ

Шуйський Ю. Д., Вихованець Г. В. СИСТЕМНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ПРИРОДНИХ ОБ'ЄКТІВ У БЕРЕГОВІЙ ЗОНІ СВІТОВОГО ОКЕАНУ	113
---	-----

ГРУНТОЗНАВСТВО ТА ГЕОГРАФІЯ ҐРУНТІВ

Михайлюк В. І. СУБСТАНТИВНО-ГЕНЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ І ДІАГНОСТИКИ ҐРУНТІВ У НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ НАБОКИХ О. Г.	133
---	-----

ГЕОЛОГІЧНІ НАУКИ

ЗАГАЛЬНА, МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ ТА ПАЛЕОНТОЛОГІЯ

Дікол О. С.

ТИПОМОРФІЗМ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ БІОГЕННИХ КАРБОНАТІВ В МЕЖАХ ПРАДНІПРОВСЬКОЇ МЕТАНОВОЇ АНОМАЛІЇ НА ШЕЛЬФІ ЧОРНОГО МОРЯ..... 149

ІНЖЕНЕРНА ГЕОЛОГІЯ ТА ГІДРОГЕОЛОГІЯ

Кошлякова Т. О., Верховцев В. Г., Луньов Є. С., Тищенко Ю. Є., Шкапенко В. В.

ОСОБЛИВОСТІ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ҐРУНТОВИХ ВОД САКСАГАНСЬКО СУРСЬКОГО РУДНОГО РАЙОНУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ 168

Чернобук О. І., Ішков В. В., Козій Є. С., Козар М. А.

ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКУ ВМІСТУ ГЕРМАНІЇ ІЗ КОНЦЕНТРАЦІЯМИ ТОКСИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТА ЇХ РОЗПОДІЛ У ВУГІЛЬНОМУ ПЛАСТІ С₃ ШАХТИ «БЛАГОДАТНА»..... 184

ВТРАТИ НАУКИ

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА ГРИГОРОВИЧА ТОПЧІЄВА..... 199

Шуйський Ю. Д., Янко В. В., Андріанова О. Р.

ДАНИНА ЖИТТЮ І ТВОРЧОСТІ ДРУГА ТА КОЛЕГИ ПЕТКО СТОЯНОВА ДИМИТРОВА 207

ДО 85-РІЧЧЯ ВІД НАРОДЖЕННЯ

Яворська В. В., Буяновський А. О., Тригуб В. І., Красеха Є. Н., Тортік М. Й., Адобовська М. В.

ЯРОСЛАВ МИХАЙЛОВИЧ БІЛАНЧИН (ДО 85-РІЧЧЯ ВІД НАРОДЖЕННЯ)..... 211

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО НАУКОВІ ЗАХОДИ

Буяновський А. О., Красеха Є. Н.

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ЗАХІД «ВПЛИВ РУЙНУВАННЯ КАХОВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА НА ЕКОЛОГІЮ ТА ЕКОНОМІКУ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я» 219

Тригуб В. І., Буяновський А. О.

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ УЧЕНИХ «ҐРУНТОВО-ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ»..... 222

CONTENTS

GEOGRAPHICAL SCIENCES

ECONOMIC AND SOCIAL GEOGRAPHY AND TOURISM

- Artunov N. B.**
STUDY OF URBANIZATION PROCESS AND TERRITORIAL PLANNING
(A CASE OF SHAKI DISTRICT)..... 11
- Buianovska L. Y., Yavorska V. V., Bezugly V. V.**
DEMOGRAPHIC POTENTIAL OF ODESA REGION:
REGIONAL FEATURES 25
- Lozova O. V.**
FORCED MIGRATIONS OF THE UKRAINIAN PEOPLE: A HISTORICAL
RETROSPECTIVE OF THE XX–XXI CENTURIES AND MODERN CHALLENGES..... 37
- Molikevych R. S.**
CHANGES IN MIGRATION PREFERENCES OF UKRAINIANS DURING
THE RUSSO-UKRAINIAN WAR 49
- Ostra V. A., Yavorska V. V., Kudelina S. B.**
SPATIAL FEATURES AND SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS OF FORCED
INTERNAL DISPLACEMENT IN THE ODESA REGION..... 66
- Parkhomenko O. H., Nefedova N. E., Nikolayeva O. I.**
MORTALITY OF THE POPULATION OF UKRAINE, MODERN
TRANSFORMATIONS, SOCIAL AND ECONOMICAL FACTORS 79
- Sych V. A., Yavorska V. V., Kolomiyets K. V., Prikhodko Z. V.**
RESEARCH OF THE RECREATIONAL ENVIRONMENT OF THE CITY
AND SUBURBAN AREA – CONCEPTUAL APPROACHES..... 90
- Terletska O. V., Kushnir L. P., Martyniuk U. A., Perih T. V., Bahriy M. V.**
OPTIMIZATION PRINCIPLES OF RURAL TOURISM ORGANIZATION 102

PHYSICAL GEOGRAPHY

- Shuisky Yu. D., Vykhoanetz G. V.**
SYSTEMATIC DIFFERENTIATION OF NATURAL OBJECTS
WITHIN COASTAL ZONE OF THE WORLD OCEAN 113

SOIL SCIENCE

- Mikhaylyuk V. I.**
SUBSTANTIVE-GENETIC PRINCIPLES OF SOIL CLASSIFICATION
AND DIAGNOSTICS IN THE SCIENTIFIC HERITAGE OF NABOKIKH O.G..... 133

GEOLOGICAL SCIENCES

GENERAL, MARINE GEOLOGY AND PALEONTOLOGY

Dikol O. S.

TYPOMORPHISM OF THE CHEMICAL COMPOSITION OF BIOGENIC
CARBONATES WITHIN THE PRADNIPROV METHANE ANOMALY
ON THE BLACK SEA SHELF 149

ENGINEERING GEOLOGY AND HYDROGEOLOGY

Koshliakova T. O., Verkhovtsev V. G., Lunov Eu. S., Tyshchenko Yu. Ye., Shkapenko V. V.
PECULIARITIES OF THE GROUNDWATER CHEMICAL
COMPOSITION WITHIN THE SAKSAGANSK-SURSK ORE DISTRICT
OF THE DNIPROPETROVSK REGION. 168

Chernobuk O. I., Ishkov V. V., Kozii Ye. S., Kozar M. A.
FEATURES OF THE RELATIONSHIP OF GERMANIUM CONTENT
WITH THE CONCENTRATIONS OF TOXIC ELEMENTS AND THEIR
DISTRIBUTION IN THE COAL SEAM C₅ OF THE BLAGODATNA MINE 184

MEMORY ABOUT FAMOST SCIENTIST

IN BRIGHT MEMORY OF OLEKSANDR GRIGOROVYCH TOPCHIEV 199

Shuisky Yu. D., Yanko V. V., Andrianova O. R.
OUR MEMORY ON LIFE AND SCIENTIFIC ACTIVITY
BY PROFESSOR DIMITROV PETKO STOYANOV..... 207

TO THE 85TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH

**Yavorska V. V., Buianovskiy A. O., Trigub V. I., Krasiekha Ye. N.,
Tortyk M. Yo., Adobovska M. V.**
YAROSLAV MYKHAYLOVYCH BILANCHYN (ON HIS 85TH BIRTHDAY) 211

NOTICE OF SCIENTIFIC EVENTS

Buianovskiy A. O., Krasiekha Ye. N.
INTERNATIONAL SCIENTIFIC EVENT “IMPACT OF THE DETERIORATION
OF THE KAHOVKA RESERVOIR ON THE ECOLOGY AND ECONOMIES
OF THE NORTHERN BLACK SEA REGION” 219

Trigub V. I., Buianovskiy A. O.
UKRAINIAN SCIENTIFIC CONFERENCE OF YOUNG SCIENTISTS
«SOIL AND LAND RESOURCES OF UKRAINE»..... 222